

UZASADNIENIE

projektu uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego w sprawie szczegółowych zasad wnoszenia inicjatyw obywatelskich przez mieszkańców Województwa Lubelskiego, zasad tworzenia komitetów inicjatyw uchwałodawczych, zasad promocji obywatelskich inicjatyw uchwałodawczych oraz formalnych wymogów jakim muszą odpowiadać składane projekty

I. Uzasadnienie prawne

Ustawą z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustawy w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz. U. poz. 130), w ustawie o samorządzie województwa został dodany przepis art. 89a, który wprowadza nowy instrument partycypacji społecznej w procesie stanowienia uchwał sejmiku, nazwany „obywatelską inicjatywą uchwałodawczą”. Zgodnie z tym przepisem grupa mieszkańców województwa, licząca co najmniej 1000 osób posiadających czynne prawa wyborcze do organu stanowiącego, może wystąpić z obywatelską inicjatywą uchwałodawczą. Projekt uchwały zgłoszony w ramach obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej staje się przedmiotem obrad sejmiku województwa na najbliższej sesji po złożeniu projektu, jednak nie później niż po upływie 3 miesięcy od dnia złożenia projektu. Komitet inicjatywy uchwałodawczej ma prawo wskazywać osoby uprawnione do reprezentowania komitetu podczas prac sejmiku województwa.

W myśl art. 89a ust. 5 ustawy sejmik województwa ma określić w drodze uchwały: szczegółowe zasady wnoszenia inicjatyw obywatelskich, zasady tworzenia komitetów inicjatyw uchwałodawczych, zasady promocji obywatelskich inicjatyw uchwałodawczych, formalne wymogi, jakim muszą odpowiadać składane projekty, z zastrzeżeniem przepisów niniejszej ustawy.

Przedkładany projekt uchwały stanowi wykonanie powyższej delegacji ustawowej.

II. Uzasadnienie faktyczne

Zgodnie z wymogami ustawy przedkładany projekt uchwały określa szczegółowe zasady wnoszenia inicjatyw obywatelskich przez mieszkańców Województwa Lubelskiego, zasady tworzenia komitetów inicjatyw uchwałodawczych, zasady promocji obywatelskich inicjatyw uchwałodawczych oraz formalne wymogi, jakim muszą odpowiadać składane projekty uchwał.

W § 2 uchwały postanawia się, że warunkiem przyjęcia inicjatywy obywatelskiej do procedowania przez Sejmik Województwa Lubelskiego jest przede wszystkim to, by wpisywał się on w obszar zadań samorządu województwa i pozostawał w zakresie kompetencji sejmiku. Projekt takiej uchwały nie może dotyczyć kwestii, w których, zgodnie z przepisami prawa, z inicjatywą uchwałodawczą może wystąpić tylko odpowiedni organ samorządu terytorialnego (tak jak np. zarząd województwa jest wyłącznie uprawniony do przedłożenia projektu uchwały budżetowej albo tzw. uchwały „antysmogowej”).

W § 3 uchwały określono sposób tworzenia komitetu inicjatywy uchwałodawczej. Przyjęto liczbę 7 osób, jako minimalną dla założenia komitetu inicjatywy uchwałodawczej, analogicznie do liczby osób wymaganej dla założenia stowarzyszenia w aktualnym stanie prawnym.

W § 4 w ust. 2 i 3 uchwały wyznacza się minimalne wymogi formalne, jakie powinien spełniać projekt uchwały przedkładany w trybie obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej. Przewiduje się procedurę badania projektu przez Marszałka Województwa pod kątem formalno-prawnym, w szczególności w zakresie jego zgodności z zadaniami samorządu

województwa, a także procedurę usuwania braków formalnych na wezwanie Przewodniczącego Sejmiku.

W § 5 uchwały określone zostały podstawowe zasady prowadzenia kampanii promocyjnej obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej, a w § 6 zasady zbierania podpisów osób popierających projekt uchwały.

§ 7 określa sposób postępowania z projektem po jego złożeniu do Przewodniczącego Sejmiku wraz ze wszystkimi wymaganymi dokumentami, w szczególności wykazami osób popierających projekt. Zakłada się, że komisją Sejmiku, która będzie jako pierwsza badać projekt uchwały pod względem formalnym, zwłaszcza pod kątem wymaganej liczby podpisów osób popierających projekt, będzie Komisja Skarg, Wniosków i Petycji.

W § 8 uregulowano zasady udziału reprezentantów komitetu w toku prac nad projektem uchwały w komisjach i podczas sesji Sejmiku.

W § 9 przewiduje się utworzenie Rejestru Obywatelskich Projektów Uchwał, który będzie prowadzony przez Kancelarię Sejmiku.

W trzech załącznikach do uchwały określone zostały wzory dokumentów wymaganych do zgłoszenia komitetu inicjatywy i osób reprezentujących komitet w toku prac nad projektem uchwały w komisjach i podczas sesji Sejmiku, a także wzór formularza poparcia projektu, na którym będą zbierane podpisy osób popierających projekt. Wszystkie załączniki zostały opatrzone odpowiednimi klauzulami informacyjnymi wymaganymi przez „RODO”.

III. Termin wejścia w życie uchwały

Proponuje się, by uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego. Nie zachodzą żadne przesłanki uzasadniające skrócenie *vacatio legis* zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz.1523, z późn. zm.).

IV. Konsultacje i uzgodnienia

Zgodnie z art. 5 ust. 2 pkt 3 i 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie niniejszy projekt uchwały został poddany konsultacjom Radą Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego oraz z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w trybie przewidzianym uchwałą Nr XLVII/824/10 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 10 września 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego Nr 124, poz. 2157, z późn. zm.).

Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubelskiego w dniu 27 czerwca 2019 r. zaopiniowała projekt uchwały pozytywnie, jednocześnie wnioskując o dokonanie w § 4 zmian mających na celu ustalenie maksymalnego terminu na powiadomienie Komitetu o przyjęciu projektu do dalszego procedowania oraz rygoru w przypadku niedotrzymania tego terminu, a ponadto wydłużenie do 14 dni terminu na usunięcie przez Komitet ewentualnych braków formalnych w zawiadomieniu.

W ocenie Zarządu Województwa wnioski Rady zasługują na uwzględnienie i dlatego projekt uchwały został odpowiednio zmieniony.

Uzasadnienie projektu uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego w sprawie szczegółowych zasad wnoszenia inicjatyw obywatelskich przez mieszkańców Województwa Lubelskiego, zasad tworzenia komitetów inicjatyw uchwałodawczych, zasad promocji obywatelskich inicjatyw uchwałodawczych oraz formalnych wymogów jakim muszą odpowiadać składane projekty

W okresie od dnia 27 maja 2019 r. do dnia 28 czerwca 2019 r. projekt uchwały był poddany konsultacjom w organizacjami i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego poprzez wywieszenie na stronie BIP UMWL w Lublinie. Żadna z organizacji nie zgłosiła uwag ani opinii do konsultowanego projektu.

Zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy o związkach zawodowych projekt uchwały został skierowany do odpowiednich władz statutowych trzech reprezentatywnych organizacji związkowych w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego w celu zaopiniowania.

Zarząd Wojewódzki Forum Związków Zawodowych w Lublinie zgłosił trzy następujące uwagi do projektu uchwały:

1) do § 4 ust. 2 pkt 6 i 7.

„Komitet zgłaszający projekt Uchwały nie powinien proponować przepisów przejściowych i oceniać skutków finansowych. Tymi sprawami mógłby zająć się stosowny Departament Urzędu Marszałkowskiego jako organ posiadający wszystkie niezbędne dane. Pozostawienie zapisu w tej formie może powodować odrzucanie wniosków z przyczyn formalnych.”;

2) do § 6 ust. 2 pkt 3.

„Większość ludzi nie wie co to znaczy posiadanie czynnego prawa wyborczego. Ja wiem, że tu chodzi o to żeby ludzie ze Śląska nie podpisali się przypadkiem pod projektem Uchwały dotyczącym naszego województwa. Oświadczenie składającego podpis poparcia pod projektem nie rozwiąże problemu. Może zaproponować jakiś rodzaj weryfikacji podczas zbierania podpisów po to żeby z tego powodu projekt nie upadł.”;

3) do § 7 ust. 1.

„1000 podpisów to za dużo. Przy inicjatywach mniejszych społeczności z kresów województwa może to być ilość zaporowa. A jeszcze biorąc pod uwagę weryfikację czynnego prawa wyborczego do Sejmiku to inicjatywa upadnie zanim ujrzy światło dzienne.”.

Wnioski Forum nie zostały uwzględnione przez Zarząd Województwa w przedkładanym projekcie uchwały z następujących powodów:

Wniosek dotyczący § 4 ust. 2 pkt. 6 i 7 nie został uwzględniony, ponieważ „przepisy przejściowe” (jak również przepisy zmieniające i uchylające) stanowią istotny składowy element projektowanego aktu prawnego. Zawierają normy prawne, które także rzutują na prawa i obowiązki obywateli (adresatów uchwały), w związku z czym nie mogą być „narzucane” przez Urząd Marszałkowski. Zgodnie z § 4 ust. 4 Marszałek Województwa analizuje wniesiony projekt pod względem formalno-prawnym i na podstawie tej analizy Przewodniczący Sejmiku wzywa Komitet do uzupełnienia tych braków. W takim wezwaniu mogą być wskazane także braki dotyczące przepisów przejściowych, z konkretnym wskazaniem zakresu regulacji, która w danym przypadku będzie potrzebna.

Oszacowanie skutków finansowych należy do Komitetu wnoszącego projekt uchwały, ponieważ to Komitet powinien mieć najlepszą wizję sposobu realizacji uchwały, który będzie rzutować na koszty. Potrzebne do szacowania dane dotyczące poszczególnym rodzajów kosztów Komitet może zawsze uzyskać w Urzędzie Marszałkowskim na etapie przygotowywania projektu.

Wniosek dotyczący § 6 ust. 2 pkt 3 nie został uwzględniony ponieważ wymóg posiadania czynnego prawa wyborczego przez osoby wnoszące projekt uchwały wynika wprost z art. 89a ust. 1 ustawy o samorządzie województwa i nie jest możliwe określenie tego wymogu w inny sposób. W razie potrzeby Komitet i osoby zbierające podpisy na listach poparcia powinny

Uzasadnienie projektu uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego w sprawie szczegółowych zasad wnoszenia inicjatyw obywatelskich przez mieszkańców Województwa Lubelskiego, zasad tworzenia komitetów inicjatyw uchwałodawczych, zasad promocji obywatelskich inicjatyw uchwałodawczych oraz formalnych wymogów jakim muszą odpowiadać składane projekty

edukować chętnych do złożenia podpisu, co oznacza „posiadanie czynnego prawa wyborczego do Sejmiku Województwa Lubelskiego”.

Wniosek dotyczący § 7 ust. 1 nie został uwzględniony, ponieważ liczba (co najmniej) 1000 osób popierających projekt uchwały nie może być zmniejszona, ponieważ wynika z ustawy - art. 89a ust. 2 ustawy o samorządzie województwa

Pozostałe organizacje związkowe, tzn. Zarząd Regionu Środkowowschodniego NSZZ „Solidarność” oraz Rada OPZZ Województwa Lubelskiego nie przekazały żadnych uwag ani opinii do konsultowanego projektu uchwały.

Zgodnie z art. 44a ust.2 pkt 4 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych projekt został także przekazany do zaopiniowania Wojewódzkiej Społecznej Radzie ds. Osób Niepełnosprawnych przy Marszałku Województwa Lubelskiego, która wyraziła pozytywną opinię o projekcie.

Uzasadnienie projektu uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego w sprawie szczegółowych zasad wnoszenia inicjatyw obywatelskich przez mieszkańców Województwa Lubelskiego, zasad tworzenia komitetów inicjatyw uchwałodawczych, zasad promocji obywatelskich inicjatyw uchwałodawczych oraz formalnych wymogów jakim muszą odpowiadać składane projekty